

[Ministeren for Handel, Industri og Søfart.]

Aar ret tidligt. Jeg tror ogsaa, at det kan være værdifuldt for Dyrkerne, at Lovforslaget nu er fremsat, og at Dyrkerne kan faa Vished for, hvorledes den kommende Lov vil se ud, saaledes at de kan vide, hvad de har at rette sig efter. Derfor haaber jeg at det maa lykkes os i et Udvalg at finde frem til et Lovforslag, som kan samle flest muligt, forhaabentlig os alle, idet det er en meget vigtig Gren af dansk Produktionsliv, der her skal lovgives om.

Hartvig Frisch: Jeg skal indskrænke mig til at gøre nogle ganske korte Bemærkninger vedrørende Ting, der netop har været henvendt til mig i Debatten her.

Det er rimeligt, at jeg først giver et Svar til det ærede Medlem Hr. Victor Larsen, som jeg synes paa en lidt overraskende Maade udfoldede sig over for de ganske jævne Bemærkninger, jeg kom med vedrørende Arbejdskraften. Vi kender det ærede Medlem Hr. Victor Larsen som en særdeles elskværdig Kollega herinde, men jeg synes, at vi pludselig ved denne Lejlighed kom til at se Proprietæren i ham i en lidt for udpræget Grad.

Naar man kommer ned til de Landsdele, der her er Tale om — det vil jeg gerne sige til det ærede Medlem —, i den Tid hvor Roearbejdet foregaar, faar man et meget tydeligt Indtryk af, at der er to Slags Befolkninger paa Lolland: dem, der er ude i Markerne, og som staar med Hovedet ned i Jorden, og os andre, som gaar omkring med Hovedet opad. Jeg har et Indtryk af, at de, som er vant til at gaa med Hovedet opad og ikke at staa i den anden Stilling, har lidt vanskeligt ved at forstaa, hvad det virkelig er, der ydes.

Det, der har generet mig i disse Skrivelser i Aviserne, er ikke, at man klager over, at der kan være Vanskeligheder ved overhovedet at faa Arbejdskraften. Lad gaa med, at det kan være et Spørgsmaal; der har jo været Tider, hvor det har været meget vanskeligt. Nej, det er den særlige Tendens og Adresse, som disse Skrivelser i den dertil indrettede Presse tager over for Arbejderne: som om det var et Spørgsmaal om Uvilje fra Arbejdernes Side. Det er det, der er generende, vil jeg gerne sige til det ærede Medlem. Aar efter Aar har det vist sig, efter at Aviserne har opført disse Skuespil og navnlig har vendt sig med disse ubehagelige Vendinger imod Arbejderne, at dette Arbejde er gjort. Jeg kan nævne for Nakskovs Vedkommende, at det efter en Opgørelse for dette Efteraar var en Kends-

gering, at Roeoptagningen var færdig tre Uger, før Kampagnen overhovedet var sluttet; man kan altsaa sige, at der for Nakskovs Vedkommende da var et fuldkommen klart Omraade. Naar man tænker paa, hvad der netop i Aviserne dernede har været skrevet, har man Lov til at sige, at det er ubehageligt med denne stadig tilbagevendende Polemik paa det Punkt.

De Bemærkninger, som blev fremsat af det ærede Medlem, og som forud paa en vis Maade var blevet fremført af det ærede Medlem Hr. Kr. Kristensen, fører ogsaa til, at man i Virkeligheden maa skønne, at en af Vanskelighederne ved at faa denne Arbejdskraft og ved at faa dette Arbejde udført ligger i de store Gaarde. Lægger man de to Taleres Udtalelser sammen, maa den Konklusion, man drager, blive, at man maa ønske en yderligere Udstykning paa Lolland, at man maa ønske mindre Brug, og det rigtigste for denne Produktion maa være, at vi bliver fri for at have saa mange indklemte Husmænd, som vi har, Husmænd, der har alt for lidt Jord, og at vi tværtimod faar en Udstykning i Gang; derved vilde vi komme til at berede en virkelig bedre Bane, saa det ærede Medlem Hr. Victor Larsen kan have mindre Grund til at være nervøs, naar vi nærmer os den Sæson.

Jeg ser, at Tiden er ved at løbe ud. Jeg vilde imidlertid gerne gøre nogle Bemærkninger over for det ærede Medlem Hr. Aksel Larsen, der efterlyste en teoretisk, principiel Udtalelse vedrørende Socialisering over for Nationalisering. Jeg ved ikke, hvad det ærede Medlem lægger i Ordet Nationalisering. For Socialiseringens Vedkommende vil jeg udtrykke det saaledes, at det afgørende for Socialiseringen er, at det bliver Samfundets Interesse, der i enhver Produktionsgren bliver det afgørende, og at derved Samfundet faar Lejlighed til at kontrollere, at denne Interesse virkelig varetages. Det er det afgørende. For Nationaliseringen er det maaske det afgørende — og det er maaske derfor det ærede Medlem lægger Vægt paa det, det ved jeg ikke —, at det bliver den rene Statsovertagelse.

Jeg kan tage et Eksempel paa Socialisering: Hvis det kan lykkes i dette Samfund virkelig at faa inddraget Grundrenten, Jordrenten, vil det være en af de væsentligste Socialiseringer, der overhovedet kan tænkes gennemført, men det medfører ikke nogen Statsovertagelse. Hvis vi tager hele det Anlæg, vi her har med at gøre, det store Industriomraade, kan man tænke sig en Socialisering, hvorefter de væsentligste Samfundsinteresser bliver dybtgaaende vareta-